Repertoriul jurisprudenței

CONCLUZIILE AVOCATULUI GENERAL
DOMNUL RIMVYDAS NORKUS
prezentate la 20 noiembrie 2025 [1]

Cauzele conexate C-498/24 P și C-499/24 P

Çolakoğlu Metalurji AŞ,
Çolakoğlu Dış Ticaret AŞ
împotriva
Comisiei Europene (C-498/24 P)
și
Ereğli Demir ve Çelik Fabrikaları TAŞ,
İskenderun Demir ve Çelik AŞ,
Erdemir Çelik Servis Merkezi Sanayi ve Ticaret AŞ
împotriva

Comisiei Europene (C-499/24 P)

„Recurs – Dumping – Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2021/1100 – Importuri de anumite produse plate laminate la cald din fier, din oțel nealiat sau din alte oțeluri aliate originare din Turcia – Taxă antidumping definitivă – Regulamentul (UE) 2016/1036 – Taxe la import – Calculul marjei de dumping – Articolul 2 alineatul (10) litera (j) – Contract de acoperire a riscurilor valutare”

I. Introducere

1. Prezentele cauze privesc două recursuri formulate de întreprinderi turce împotriva hotărârilor Tribunalului Uniunii Europene pronunțate în cauzele T-629/21 [2] și T-630/21 [3] (denumite în continuare „hotărârile atacate”) în materie de taxe antidumping. Recurentele reproșează Tribunalului că a săvârșit o serie de erori de drept la examinarea acțiunilor lor în anulare îndreptate împotriva Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2021/1100 al Comisiei din 5 iulie 2021 de instituire a unei taxe antidumping definitive și de colectare definitivă a taxei provizorii impuse importurilor de anumite produse plate laminate la cald din fier, din oțel nealiat sau din alte oțeluri aliate, originare din Turcia (denumit în continuare „regulamentul în litigiu”) [4].

[1] Limba originală: franceza.

[2] Hotărârea din 8 mai 2024, Ereğli Demir ve Çelik Fabrikaları ș.a./Comisia (T-629/21, denumită în continuare „hotărârea atacată în cauza C-499/24 P”, EU:T:2024:303).

[3] Hotărârea din 8 mai 2024, Çolakoğlu Metalurji și Çolakoğlu Dış Ticaret/Comisia (T-630/21, denumită în continuare „hotărârea atacată în cauza C-498/24 P”, EU:T:2024:304).

[4] JO 2021, L 238, p. 32.

2. În conformitate cu solicitarea Curții, prezentele concluzii se vor concentra asupra motivului comun al celor două recursuri, care ridică în esență o chestiune de interpretare a articolului 2 alineatul (10) litera (j) din Regulamentul (UE) 2016/1036 al Parlamentului European și al Consiliului din 8 iunie 2016 privind protecția împotriva importurilor care fac obiectul unui dumping din partea țărilor care nu sunt membre ale Uniunii Europene (denumit în continuare „regulamentul de bază”) [5]. Se pune mai precis problema de a determina dacă, pentru a stabili că există un dumping, Comisia Europeană este obligată să ia în considerare contractele de acoperire a riscului valutar încheiate între întreprinderile care desfășoară activități de comerț internațional sau dacă, dimpotrivă, poate continua să aplice propria metodă de conversie a monedelor străine.

3. Această problematică are o importanță deosebită în practica comerțului internațional, unde tranzacțiile sunt realizate în general în diferite monede străine. Nu este neobișnuit ca operatorii economici să încheie acorduri de acoperire a riscurilor pentru a se proteja împotriva fluctuațiilor semnificative ale cursului de schimb care ar putea denatura prețul real al mărfurilor în cauză. Cu toate acestea, trebuie amintit că Uniunea Europeană, în calitatea sa de membru cu drepturi depline al sistemului multilateral al comerțului internațional, are un interes legitim în asigurarea stabilirii prețului real al acestor mărfuri, în vederea garantării eficacității politicii sale de combatere a dumpingului. Din această perspectivă, Curtea va trebui să stabilească dacă astfel de acorduri încheiate între operatori privați pot influența executarea misiunilor pe care dreptul Uniunii le încredințează Comisiei în punerea în aplicare a regulamentului de bază.

II. Cadrul juridic

A. Dreptul OMC

4. Prin Decizia 94/800/CE a Consiliului din 22 decembrie 1994 privind încheierea, în numele Comunității Europene, referitor la domeniile de competența sa, a acordurilor obținute în cadrul negocierilor comerciale multilaterale din Runda Uruguay (1986-1994) [6], Consiliul Uniunii Europene a aprobat Acordul de instituire a Organizației Mondiale a Comerțului (OMC), semnat la Marrakech la 15 aprilie 1994, precum și acordurile care figurează în anexele 1-3 la acest acord, printre care figurează Acordul privind aplicarea articolului VI al Acordului General pentru Tarife și Comerț 1994 (GATT) (denumit în continuare „Acordul antidumping”) [7].

5. Articolul 2 din Acordul antidumping, intitulat „Stabilirea existenței unui dumping”, prevede:

„[…]

2.4 Trebuie să se facă o comparație echitabilă între prețul de export și valoarea normală. Această comparație trebuie făcută la același nivel comercial, care este în mod normal nivelul ieșirii din uzină, și pentru vânzări efectuate la date cât mai apropiate posibil. Se ține cont în fiecare caz, în funcție de particularitățile sale, de diferențele care afectează comparabilitatea prețurilor, inclusiv de diferențele în condiții de vânzare, niveluri ale impunerii, niveluri comerciale, cantitățile și caracteristicile fizice și de orice alte diferențe pentru care s-a demonstrat că afectează comparabilitatea prețurilor. […] În cazurile vizate la alineatul (3), se ține de asemenea seama de costuri, incluzând taxele intervenite între import și revânzare, precum și de profituri. Dacă, în

[5] JO 2016, L 176, p. 21.

[6] JO 1994, L 336, p. 1, Ediție specială, 11/vol. 10, p. 3.

[7] JO 1994, L 336, p. 103, Ediție specială, 11/vol. 10, p. 112.

aceste cazuri, comparabilitatea prețurilor a fost afectată, autoritățile stabilesc valoarea normală la un nivel comercial echivalent nivelului comercial al prețului de export construit sau iau în calcul elemente ce pot fi luate în considerare potrivit prezentului alineat. Autoritățile trebuie să indice părților respective ce informații sunt necesare pentru a asigura o comparație echitabilă și cerința adresată părților privind sarcina probei nu trebuie să fie nerezonabilă.

2.4.1 Atunci când comparația, efectuată în conformitate cu alineatul (4), necesită un schimb de valute, acest schimb trebuie efectuat utilizând cursul de schimb în vigoare la data vânzării […], cu condiția ca atunci când o vânzare de valută pe piețele la termen este direct legată de vânzarea la export în cauză, să se utilizeze cursul de schimb practicat pentru vânzarea la termen. Fluctuațiile cursurilor de schimb sunt ignorate și, în cursul unei investigații, autoritățile acordă exportatorilor cel puțin 60 de zile pentru a ajusta prețurile lor la export astfel încât să țină seama de mișcările durabile ale cursului de schimb înregistrate în cursul perioadei investigate.

2.4.2 Sub rezerva prevederilor care reglementează comparația echitabilă, enunțate la alineatul (4), existența marjelor de dumping în timpul fazei de investigare se stabilește în mod normal pe baza unei comparații între o valoare normală a mediei ponderate și o medie ponderată a prețurilor tuturor tranzacțiilor de export comparabile sau pe baza comparației între valoarea normală și prețurile de export, tranzacție cu tranzacție. […]”

B. Dreptul Uniunii

1. Regulamentul de bază

6. Articolul 1 din regulamentul de bază prevede:

„1 Poate fi supus unei taxe antidumping orice produs care face obiectul unui dumping în cazul în care punerea sa în liberă circulație în cadrul Uniunii cauzează un prejudiciu.

2 Se consideră că un produs face obiectul unui dumping atunci când prețul său de export către Uniune este mai mic decât prețul comparabil, practicat în cadrul operațiunilor comerciale normale, pentru un produs similar în țara exportatoare.

[…]”

7. Articolul 2 din acest regulament, intitulat „Stabilirea existenței dumpingului”, prevede:

„[…]

C. COMPARAȚIE

(10) Se efectuează o comparație echitabilă între prețul de export și valoarea normală. Această comparație se face în aceeași etapă a procesului comercial pentru vânzări efectuate la date cât mai apropiate posibil și ținând seama în mod corespunzător de alte diferențe care afectează comparabilitatea prețurilor. În cazul în care valoarea normală și prețul de export, stabilite, nu pot fi comparate astfel, se ține seama în fiecare caz, sub formă de ajustări, de diferențele constatate la factorii care se pretinde și se demonstrează că afectează prețurile și, prin urmare, comparabilitatea

acestora. Se evită repetarea ajustărilor, mai ales în cazul în care este vorba de diferențe privind reducerile de prețuri, rabaturile, cantitățile sau etapele comercializării. În cazul în care sunt întrunite condițiile specificate, factorii care pot determina efectuarea de ajustări sunt următorii:

[…]

(j) conversiunea monedelor

În cazul în care compararea prețurilor necesită o conversiune a monedelor, aceasta trebuie efectuată utilizând cursul de schimb în vigoare la data vânzării, cu condiția ca, atunci când o vânzare de monedă străină pe piețele tranzacțiilor la termen este legată direct de vânzarea la export respectivă, să se utilizeze cursul de schimb practicat pentru vânzarea la termen. În mod obișnuit, data efectuării vânzării trebuie să fie cea care figurează pe factură, dar poate fi utilizată data contractului, a comenzii sau a confirmării comenzii în cazul în care este mai adecvată pentru a stabili condițiile materiale ale vânzării. Fluctuațiile cursului de schimb nu se iau în considerare și exportatorilor li se acordă 60 de zile pentru a ține seama de o modificare de durată a cursului de schimb în perioada efectuării examinării.

[…]”

2. Regulamentul în litigiu

8. Considerentele (96)-(101) ale regulamentului în litigiu au următorul cuprins:

„(96) Un producător-exportator și doi producători-exportatori afiliați au contestat respingerea provizorie a unei ajustări în funcție de conversia valutară, pe care au pretins-o din cauza contractelor de acoperire a riscurilor legate de vânzările lor în Uniune. Pretenția se referă la cursul de schimb valutar care trebuie utilizat la conversia valorii vânzărilor în valută (euro în acest caz) în moneda țării exportatoare (lira turcească sau TRY). Societățile au invocat dispozițiile articolului 2 alineatul (10) litera (j) din regulamentul de bază conform cărora «[…] atunci când o vânzare de monedă străină pe piețele tranzacțiilor la termen este legată direct de vânzarea la export respectivă, [trebuie] să se utilizeze cursul de schimb practicat pentru vânzarea la termen».

(97) În observațiile sale transmise după comunicarea constatărilor provizorii, reclamantul a contestat pretențiile producătorilor-exportatori, afirmând că acoperirea riscurilor este un proces intern, iar societățile nu pot argumenta că, fără acoperirea riscurilor, prețul de vânzare ar fi fost mai mare deoarece nu este evident că clienții ar fi plătit un preț mai mare.

(98) Comisia a observat că articolul 2 alineatul (10) litera (j) din regulamentul de bază este aplicabil în situațiile în care este necesară o conversie valutară în scopul comparării valorii normale cu prețul de export. Este o practică consacrată să se efectueze o astfel de comparație în moneda țării în cauză. Prin urmare, în cazul de față, Comisia a utilizat lira turcească ca monedă de comparație. Ambele societăți care au pretins ajustarea în funcție de conversia valutară și-au acoperit riscurile respectivelor tranzacții de vânzare la export care erau exprimate în euro. Riscul de conversie valutară generat de aceste tranzacții a fost, în toate cazurile, acoperit din perspectiva dolarului american. Întrucât comparația a fost efectuată în lira turcească și toate tranzacțiile în euro au fost convertite în liră turcească direct, fără o conversie intermediară în dolari americani, la fel cum toate vânzările interne

au fost efectuate în lira turcească, Comisia a considerat că rata de conversie dintre euro și dolarul american convenită în contractele de acoperire a riscurilor era irelevantă în scopul comparării. În consecință, Comisia a respins pretenția celor trei producători-exportatori.

(99) În urma comunicării constatărilor finale, cei trei producători-exportatori și-au reiterat pretențiile de ajustare a conversiei valutare a vânzărilor în Uniune, pentru a contabiliza operațiunile de acoperire a riscurilor valutare care rezultă din tranzacțiile în EUR. Ei au reiterat argumentația potrivit căreia, indiferent de moneda utilizată pentru compararea prețurilor, câștigul sau pierderea care rezultă din rata de conversie în momentul operațiunilor de acoperire a riscurilor are într-adevăr un impact semnificativ asupra comparării prețurilor. În particular, ei au furnizat un exemplu teoretic de comandă de vânzări pe piața internă cu un preț unitar în USD convenit într-o anumită zi și un ordin de vânzare la export cu același preț unitar în echivalent EUR convenit în aceeași zi. Calculul societăților a arătat că, atunci când respectivele comenzi de vânzare sunt lansate în aceeași zi, iar valoarea facturată este convertită direct din moneda facturii în TRY, comparația ar conduce la dumping, deși prețul convenit în cele două comenzi de vânzare era același la data comenzilor de vânzare. Ei au susținut apoi că o ajustare cu scop de acoperire a riscurilor ar trebui să fie efectuată fie în temeiul articolului 2 alineatul (10) litera (j), fie în temeiul articolului 2 alineatul (10) litera (k) din regulamentul de bază.

(100) Comisia a analizat pretenția, în particular exemplul teoretic, care ar fi dovedit că rata de schimb din contractele de acoperire a riscurilor ar trebui luată în considerare în scopul comparării prețurilor. În primul rând, Comisia a observat că, deși exemplul era corect din punct de vedere matematic, el nu reflecta nici realitatea activităților comerciale ale societății, nici calcularea marjei de dumping. În particular, exemplul a implicat că marja de dumping este calculată prin compararea a două tranzacții individuale efectuate în același timp, ceea ce nu este cazul, deoarece Comisia compară valoarea normală medie și prețul mediu de export, astfel cum au fost stabilite în cursul [perioadei de anchetă] pentru fiecare tip de produs. În al doilea rând, exemplul a presupus că toate comenzile de vânzare încheiate într-o anumită zi sunt îndeplinite la un moment similar, ceea ce s-a dovedit a fi incorect. De fapt, unul dintre producătorii-exportatori a susținut separat că perioada de timp dintre finalizarea producției și preluarea mărfurilor de către client era mult mai lungă pe piața internă în comparație cu vânzările la export. Prin urmare, s-a constatat că exemplul oferit de societăți este inexact pentru situația în cauză. În plus, niciuna dintre societăți nu a furnizat dovezi conform cărora tranzacțiile lor de vânzare la export exprimate în EUR au fost negociate inițial pe baza prețului lor exprimat în USD. Dimpotrivă, contractele de vânzare și/sau comenzile aferente respectivelor tranzacții de vânzare la export erau exprimate direct în EUR, fără nicio referire la USD. Prin urmare, o conversie de la EUR la TRY via USD a fost considerată irelevantă. În consecință, Comisia a respins ajustarea pretinsă în temeiul articolului 2 alineatul (10) litera (j) din regulamentul de bază.

(101) În plus, deși societățile au susținut că sunt în măsură să coreleze tranzacțiile de export cu operațiuni individuale de acoperire a riscurilor, acestea ar putea fi și în multe cazuri chiar au fost ajustate după vânzare în funcție de evoluția perspectivelor financiare și pentru a maximiza profitul societăților. Prin urmare, Comisia nu a considerat că acoperirea riscurilor ar putea fi direct legată de vânzarea la export în cauză și că luarea în considerare a prețului de vânzare la termen ar fi riscat să denatureze prețul real de export.”

III. Istoricul cauzelor, procedurile în fața Tribunalului și hotărârile atacate

A. Cauza C-498/24 P (Çolakoğlu Metalurji și Çolakoğlu Dış Ticaret/Comisia)

1. Istoricul litigiului

9. Istoricul litigiului, prezentat la punctele 2-10 din hotărârea atacată pronunțată în cauza C-498/24 P, poate fi rezumat după cum urmează.

10. Çolakoğlu Metalurji AȘ (denumită în continuare „CM”) este un producător-exportator turc de produse plate laminate la cald, iar Çolakoğlu Dış Ticaret AȘ (denumită în continuare „ÇOTAȘ”) este o societate de comerț și export turcă care îi este asociată.

11. La 14 mai 2020, Comisia a deschis o anchetă antidumping privind importurile în Uniunea Europeană de anumite produse plate laminate la cald din fier, din oțel nealiat sau din alte oțeluri aliate (denumite în continuare „produsul în cauză”) originare din Turcia.

12. Ancheta a acoperit perioada cuprinsă între 1 ianuarie și 31 decembrie 2019 (denumită în continuare „perioada de anchetă”). Examinarea tendințelor relevante pentru evaluarea prejudiciului a privit perioada cuprinsă între 1 ianuarie 2016 și sfârșitul perioadei de anchetă.

13. La 6 ianuarie 2021, Comisia a adoptat Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2021/9 de instituire a unei taxe antidumping provizorii la importurile de anumite produse plate laminate la cald din fier, din oțel nealiat sau din alte oțeluri aliate, originare din Turcia (denumit în continuare „regulamentul provizoriu”)[8], prin care exporturile recurentelor către Uniune ale produsului în cauză au fost supuse unei taxe antidumping provizorii de 7,6 %.

14. La 5 iulie 2021, Comisia a adoptat regulamentul în litigiu de instituire a unei taxe antidumping de 7,3 % asupra importurilor în Uniune ale produsului în cauză fabricat de recurente.

2. Procedura în fața Tribunalului și hotărârea atacată pronunțată în cauza C-498/24 P

15. Prin cererea introductivă depusă la grefa Tribunalului la 29 septembrie 2021, CM și ÇOTAȘ au introdus o acțiune în anularea regulamentului în litigiu.

16. În susținerea acțiunii formulate, recurentele au invocat patru motive. Primul motiv este întemeiat pe încălcarea articolului 2 alineatul (10) litera (i) din regulamentul de bază. Al doilea motiv este întemeiat pe încălcarea articolului 2 alineatul (10) litera (b) din regulamentul de bază ca urmare a cerinței de a plăti taxe la import pentru a efectua o ajustare. Al treilea motiv este întemeiat pe o eroare vădită de apreciere întemeiată pe refuzul de a efectua calculul trimestrial al marjei de dumping și pe o încălcare consecutivă a articolului 2 alineatul (10) din regulamentul de bază. Al patrulea motiv este întemeiat pe încălcarea articolului 2 alineatul (10) litera (j) din regulamentul de bază ca urmare a refuzului ajustării pentru câștiguri și pierderi din acoperire.

17. Prin hotărârea atacată pronunțată în cauza C-498/24 P, Tribunalul a respins aceste patru motive și, prin urmare, acțiunea în totalitate.

[8] JO 2021, L 3 p. 4.

B. Cauza C-499/24 P (Ereğli Demir ve Çelik Fabrikaları ș.a./Comisia)

1. Istoricul litigiului

18. Istoricul litigiului, prezentat la punctele 2-10 din hotărârea atacată pronunțată în cauza C-499/24 P, poate fi rezumat după cum urmează.

19. Recurentele sunt societăți de drept turc. Ereğli Demir ve Çelik Fabrikaları TAȘ și İskenderun Demir ve Çelik AȘ sunt active în domeniile producției și vânzării de produse plate laminate la cald. Erdemir Çelik Servis Merkezi Sanayi ve Ticaret AȘ este negociatorul afiliat al acestora.

20. La 14 mai 2020, Comisia a deschis o anchetă antidumping privind importurile în Uniunea Europeană de anumite produse plate laminate la cald din fier, din oțel nealiat sau din alte oțeluri aliate originare din Turcia (denumită în continuare „ancheta”).

21. Ancheta a privit perioada cuprinsă între 1 ianuarie și 31 decembrie 2019. Examinarea tendințelor relevante pentru evaluarea prejudiciului a privit perioada cuprinsă între 1 ianuarie 2016 și sfârșitul perioadei de anchetă. Recurentele au depus observații scrise în cursul anchetei.

22. La 6 ianuarie 2021, Comisia a adoptat regulamentul provizoriu, supunând exporturile recurentelor către Uniune ale produsului în cauză unei taxe antidumping provizorie de 5,4 %.

23. La 5 iulie 2021, Comisia a adoptat regulamentul în litigiu de instituire a unei taxe antidumping de 5 % asupra importurilor în Uniune ale produsului în cauză fabricat de recurente.

2. Procedura în fața Tribunalului și hotărârea atacată pronunțată în cauza C-499/24 P

24. Prin cererea introductivă depusă la grefa Tribunalului la 29 septembrie 2021, recurentele au introdus o acțiune având ca obiect anularea regulamentului în litigiu.

25. În susținerea acțiunii în anulare, recurentele au invocat patru motive. Primul motiv era întemeiat pe încălcarea primelor trei teze, precum și a celei de a cincea teze a articolului 2 alineatul (10) și a articolului 2 alineatul (10) litera (j) din regulamentul de bază, precum și pe încălcarea articolului 2 alineatul (5) din acest regulament. Al doilea motiv era întemeiat pe faptul că respingerea de către Comisie a unei ajustări pentru acoperirea câștigurilor și a pierderilor ar fi încălcat articolul 2 alineatul (10) litera (j) din regulamentul de bază, articolul 2.4 din Acordul antidumping și principiul bunei administrări. Prin intermediul celui de al treilea motiv, recurentele au susținut că articolul 2 alineatele (5) și (6) din regulamentul de bază și primele trei teze ale articolului 2 alineatul (10) din acest regulament ar fi fost încălcate. În sfârșit, al patrulea motiv era întemeiat pe încălcarea articolului 2 alineatul (6) din regulamentul de bază și a articolului 2.2.2 din Acordul antidumping.

26. Prin hotărârea atacată pronunțată în cauza C-499/24 P, Tribunalul a respins aceste patru motive și, prin urmare, acțiunea în totalitate.

C. Procedura în fața Curții și concluziile părților

27. Recursurile în cauzele C-498/24 P și C-499/24 P au fost depuse la 17 iulie 2024 și au fost înscrise în registrul grefei Curții în aceeași zi.

28. Prin recursurile formulate, recurentele solicită Curții:

– cu titlu principal, anularea hotărârilor atacate, anularea regulamentului în litigiu și obligarea Comisiei la plata cheltuielilor de judecată efectuate în recurs, precum și a celor aferente procedurii de la Tribunal și

– cu titlu subsidiar, trimiterea cauzei spre rejudecare Tribunalului și soluționarea odată cu fondul a cererii privind cheltuielile de judecată aferente procedurii de la Tribunal și recursului.

29. Comisia solicită Curții:

– respingerea recursurilor și

– obligarea recurentelor la plata cheltuielilor de judecată.

30. Conform articolului 76 alineatul (2) din Regulamentul de procedură, Curtea a decis să nu organizeze o ședință de audiere a pledoariilor.

IV. Analiză juridică

A. Observații preliminare

1. Uniunea Europeană în sistemul comercial multilateral

31. OMC asigură respectarea unui sistem comercial multilateral bazat pe norme obligatorii. Uniunea Europeană, în calitate de organizație regională cu personalitate juridică, se bucură de un statut special în cadrul OMC, întrucât este membru deplin alături de statele sale membre[9]. Ca urmare a competenței exclusive pe care articolul 3 alineatul (1) litera (e) TFUE o conferă Uniunii în politica comercială comună, aceasta și-a asumat angajamentele internaționale ale statelor sale membre, în special cele care decurg din acordurile OMC. Acordul antidumping, care face parte integrantă din acest corpus, reglementează atât condițiile de fond, cât și normele procedurale referitoare la adoptarea, la punerea în aplicare și la menținerea măsurilor antidumping. Nerespectarea acestor prevederi face ca măsurile adoptate să fie expune riscului de a fi contestate în cadrul mecanismului OMC de soluționare a litigiilor[10].

32. Pentru a transpune aceste angajamente internaționale în ordinea juridică a Uniunii, legiuitorul european a adoptat, în temeiul articolului 207 alineatul (2) TFUE, regulamentul de bază în materie de apărare comercială. Acest text stabilește condițiile în care Comisia este

[9] A se vedea Concluziile avocatului general Pikamäe prezentate în cauza Comisia/Hansol Paper (C-260/20 P, EU:C:2022:13, punctul 71).

[10] A se vedea litigiul DS591 referitor la plângerea Uniunii referitoare la taxele antidumping impuse de Columbia asupra importurilor de cartofi prăjiți congelați din Germania, Belgia și Țările de Jos. Uniunea a obținut câștig de cauză în fața comisiei (octombrie 2022) și ulterior în apel (decembrie 2022), cele două instanțe concluzionând că mai multe dispoziții ale Acordului antidumping fuseră încălcate de Columbia.

împuternicită să intervină împotriva practicilor comerciale neloiale ale exportatorilor cu sediul în țări terțe, în cazul în care prin aceste practici este prejudiciată industria europeană. În acest cadru, Comisia exercită funcția de autoritate de anchetă și de decizie, astfel cum reiese din articolul 6 și din articolul 9 alineatul (4) din regulamentul de bază. Cu toate acestea, în conformitate cu principiul fundamental al statului de drept, orice decizie care produce efecte juridice este supusă unui control jurisdicțional efectiv. În acest temei, actele Comisiei în materie de antidumping pot face obiectul unei acțiuni în anulare la Tribunal, cu posibilitatea ca Curtea de Justiție să își exercite controlul în caz de recurs. Prezenta cauză ilustrează exercitarea acestui control de legalitate care urmărește asigurarea conformității actelor Comisiei cu normele Uniunii, precum și cu obligațiile internaționale care decurg din Acordul antidumping [11].

33. Al patrulea motiv invocat în cauza C-498/24 P și al șaselea motiv invocat în cauza C-499/24 P sunt *identice* dat fiind că vizează contestarea în esență a interpretării unei dispoziții, și anume a articolului 2 alineatul (10) litera (j) din regulamentul de bază, precum și a aplicării sale de către Comisie la stabilirea marjei de dumping. În acest context, se reproșează Tribunalului însușirea poziției juridice a Comisiei în ceea ce privește interpretarea acestei dispoziții, dar cu ignorarea importanței contractelor de acoperire a riscurilor în cadrul operațiunilor comerciale internaționale.

34. Având în vedere că argumentele recurentelor privesc doar aspecte izolate ale reglementării în cauză, fără a se putea discerne în mod clar intențiile lor din spatele acestor argumente, vom începe, din motive de claritate, cu *o prezentare a acestei reglementări* pentru a avea o mai bună înțelegere a mizelor din prezentele cauze. În acest scop, vom explica în special modul în care se efectuează calculul marjei de dumping în practică [12] și cum trebuie să se procedeze în cazul operațiunilor care implică monede străine diferite [13]. În plus, vom explica funcția pe care o îndeplinesc contractele de acoperire a riscurilor invocate de recurente, precum și chestiunea obligativității Comisiei de a lua în considerare, în calculele sale, astfel de convenții încheiate între părți private [14]. Aceste explicații preliminare vor permite o mai bună apreciere a temeiniciei argumentelor părților. Abia în ultima parte a concluziilor, motivul de recurs comun al acțiunii va face obiectul unei examinări aprofundate [15].

2. Normele care reglementează stabilirea marjei de dumping

35. Potrivit articolului 1 alineatul (2) din regulamentul de bază, se consideră că un produs face obiectul unui dumping atunci când prețul său de export către Uniune este mai mic decât prețul comparabil, practicat în cadrul operațiunilor comerciale normale, pentru un produs similar în țara exportatoare. Prin urmare, dumpingul este determinat prin compararea a două valori: o primă valoare, care corespunde prețului produsului pe piața internă a țării terțe în cauză, este denumită „valoare normală”; a doua valoare este „prețul de export” al produsului în cauză către Uniunea Europeană. Rezultatul obținut constituie „marja de dumping”, definită la articolul 2 alineatul (12) din regulamentul de bază ca fiind „suma cu care valoarea normală depășește prețul de export”.

[11] Procedând astfel, Uniunea își îndeplinește și obligațiile sale contractuale, întrucât este ținută, în temeiul articolului 13 din Acordul antidumping și al articolului X:3 litera (b) din Acordul GATT, să mențină tribunale sau proceduri judiciare de arbitraj sau administrative pentru a garanta un control jurisdicțional al măsurilor antidumping adoptate.

[12] A se vedea punctul 35 și următoarele din prezentele concluzii.

[13] A se vedea punctul 39 și următoarele din prezentele concluzii.

[14] A se vedea punctul 49 și următoarele din prezentele concluzii.

[15] A se vedea punctul 62 și următoarele din prezentele concluzii.

36. Astfel cum a arătat Curtea în jurisprudența sa [16], stabilirea valorii normale a unui produs constituie una dintre etapele esențiale care permit stabilirea existenței unui eventual dumping. Articolul 2 alineatul (1) primul paragraf din regulamentul de bază prevede în această privință că valoarea normală se stabilește de obicei pe baza prețurilor plătite sau care urmează să fie plătite, în cadrul operațiunilor comerciale normale, de către cumpărători independenți din țara exportatoare. În ceea ce privește prețul de export, din articolul 2 alineatul (8) din regulamentul de bază reiese că acesta corespunde prețului plătit efectiv sau care urmează să fie plătit pentru produsul vândut la export din țara exportatoare către Uniune. Este vorba aici despre prețul produsului la frontiera Uniunii, și anume înainte de intrarea sa pe piața Uniunii, iar nu despre prețul plătit la comercializarea sa în interiorul Uniunii.

37. Odată stabilite aceste două valori, ele trebuie comparate într-un mod „echitabil” și „în aceeași etapă a procesului comercial”, conform cerințelor prevăzute la articolul 2 alineatul (10) din regulamentul de bază. Pentru a se ajunge la această comparație, se efectuează ajustări. În cazul în care o parte solicită astfel de ajustări, aceasta trebuie să facă dovada faptului că cererea sa este justificată [17]. În practică, Comisia compară prețurile – adică valoarea normală și prețul de export – la nivelul „ieșirii din uzină”, deducând costurile care intervin în vânzarea produsului.

38. Conform articolului 2 alineatul (11) din regulamentul de bază, marja de dumping se stabilește fie printr-o metodă numită „simetrică”, care constă în compararea unei valori normale medii ponderate cu media ponderată a prețurilor tuturor exporturilor către Uniune, fie prin intermediul unei metode numite „asimetrice”, care constă în compararea unei valori normale medii ponderate cu prețurile fiecărei tranzacții de export individuale către Uniune. Oricare ar fi metoda reținută, aceasta trebuie să permită reflectarea fidelă a întinderii reale a dumpingului constatat. Calculul exact al marjei de dumping prezintă o importanță deosebită în practică, dat fiind că taxa antidumping eventual impusă nu poate depăși această marjă de dumping [18].

3. Dificultățile practice legate de calcularea marjei de dumping, în special în ceea ce privește luarea în considerare a diferitelor monede străine

39. Calcularea exactă a marjei de dumping ridică frecvent dificultăți în practică. Se impune o rigoare deosebită, în special ca urmare a cerinței prevăzute la articolul 2 alineatul (10) din regulamentul de bază, potrivit căreia comparația dintre prețul de export și valoarea normală trebuie să fie „echitabilă”. Această dispoziție din dreptul Uniunii nu definește ce include noțiunea de „comparație echitabilă”. Cu toate acestea, noțiunea corespunzătoare prevăzută la articolul 2.4 din Acordul antidumping, care stă la baza articolului 2 alineatul (10) din regulamentul de bază, a fost interpretată la nivelul OMC în sensul că presupune ca o comparație să fie „imparțială și obiectivă” [19]. Obligația de a asigura o „comparație echitabilă” este înțeleasă ca referindu-se la toate dispozițiile articolului 2 din Acordul antidumping [20].

[16] Hotărârea din 1 octombrie 2014, Consiliul/Alumina (C-393/13 P, EU:C:2014:2245, punctul 20).

[17] A se vedea Hotărârea din 16 februarie 2012, Consiliul și Comisia/Interpipe Niko Tube și Interpipe NTRP (C-191/09 P și C-200/09 P, EU:C:2012:78, punctul 58).

[18] Hahn, M., *EUV/AEUV – Kommentar* (Calliess/Ruffert), ediția a șasea, München, 2022, articolul 207 TFUE, punctul 141.

[19] A se vedea raportul Organului de apel al OMC în litigiul DS442, „Uniunea Europeană – Măsurile antidumping privind importurile de anumiți alcooli grași proveniți din Indonezia”, punctul 5.21. Potrivit versiunii în limba engleză, comparația trebuie să fie „*unbiased, objectiv, and even-handed*”, în timp ce versiunea în limba spaniolă utilizează termenii „*imparcial, objetiva y equilibrada*”.

[20] A se vedea raportul Organului de apel al OMC în litigiul DS141, „Comunitățile Europene – Taxe antidumping la importurile de lenjerie de pat din bumbac originare din India”, punctul 59.

40. În interesul unei interpretări conforme cu dreptul OMC [21], este necesar ca aceleași principii să fie aplicabile dispozițiilor prevăzute la articolul 2 din regulamentul de bază. O astfel de abordare este justificată în special de alegerea explicită a legiuitorului Uniunii de a reproduce fidel dispozițiile dreptului OMC în materie de antidumping în dreptul Uniunii [22].

41. O comparație pertinentă între prețul la export și prețul practicat pentru consumul pe piața internă a țării exportatoare impune în mod logic ca aceste două valori să fie exprimate *în aceeași monedă* – condiție care, în practică, nu este îndeplinită în mod sistematic în cadrul schimburilor internaționale [23]. Rezultă de aici necesitatea de a efectua o conversie monetară a unuia dintre prețuri în moneda de referință a celeilalte piețe, operațiune care, în pofida aparentei sale neutralități tehnice, implică o serie de provocări de ordin metodologic și juridic, pe care trebuie să le prezentăm în continuare.

42. Dificultăți specifice în calcularea marjei de dumping apar în special atunci când se utilizează monede străine diferite, întrucât fluctuațiile cursurilor de schimb pot denatura valoarea reală a mărfurilor în cauză și, pe cale de consecință, pot modifica întinderea marjei de dumping [24]. Într-adevăr, cursul de schimb al monedelor aplicabile poate varia în funcție de data reținută pentru stabilirea prețurilor. Compararea prețurilor de către o autoritate de anchetă poate conduce la o estimare eronată a marjei de dumping, încălcând cerința privind „comparația echitabilă” [25], mai puțin în cazul în care conversia se efectuează la un curs de schimb adecvat. Este deci imperativ în aceste împrejurări să se dispună de criterii uniforme care să permită autorității competente să elimine, atunci când calculează marja, denaturările rezultate din variațiile cursurilor de schimb.

43. Articolul 2 alineatul (10) litera (j) din regulamentul de bază, care face obiectul prezentelor proceduri, conține dispoziții specifice privind conversiile monetare în scopul comparării prețului de export cu valoarea normală. În general, prețurile de export nu sunt exprimate în moneda națională a țării exportatoare, ci mai degrabă într-una dintre monedele străine cele mai schimbate la nivel internațional. Prin urmare, o conversie monetară este „necesară” în temeiul primei teze a acestei dispoziții atunci când valoarea normală este exprimată în moneda locală a exportatorilor, care diferă față de cea utilizată pentru vânzările la export. În schimb, ar fi contrar acestei dispoziții să se efectueze o conversie monetară atunci când prețurile care trebuie comparate sunt deja exprimate în aceeași monedă [26]. În practică, pentru a stabili dacă o conversie monetară este necesară, autoritățile de investigare trebuie să verifice dacă vânzările sunt efectuate în aceeași monedă.

44. Prima teză a articolului 2 alineatul (10) litera (j) din regulamentul de bază prevede că, *în general*, conversia trebuie să se întemeieze pe „cursul de schimb în vigoare la data vânzării”. A doua teză prevede că, „[î]n mod obișnuit, data efectuării vânzării trebuie să fie cea care figurează pe factură, dar poate fi utilizată data contractului, a comenzii sau a confirmării comenzii în cazul în care este mai adecvată pentru a stabili condițiile materiale ale vânzării” [27]. În orice caz, este

[21] A se vedea Hotărârea din 20 ianuarie 2022, Comisia/Hubei Xinyegang Special Tube (C-891/19 P, EU:C:2022:38, punctele 31 și 32).

[22] Anders, H., *EU Dumping Determinations and WTO Law*, Alphen aan den Rijn, 2009, p. 234.

[23] Palmetter, N. D., „Exchange Rates and Antidumping Determinations”, *Journal of World Trade*, vol. 22, nr. 2, 1988, p. 73.

[24] A se vedea Hotărârea din 7 mai 1987, Nachi Fujikoshi/Consiliul (255/84, EU:C:1987:203, punctul 52).

[25] Kim, J. B., „Currency Conversion in the Anti-dumping Agreement”, *Journal of World Trade*, vol. 34. nr. 4, 2000, p. 125.

[26] A se vedea raportul grupului special al OMC în litigiul DS179 „Statele Unite – Măsuri antidumping care vizează tabla din oțel inoxidabil în rulouri, precum și foile și benzile din oțel inoxidabil originare din Coreea”, punctele 6.13 și 6.41.

[27] Spre deosebire de Acordul antidumping, regulamentul de bază acordă preferință datei facturării ca referință pentru „data vânzării”, mai degrabă decât datei contractului, a comenzii sau a confirmării comenzii (a se vedea nota de subsol 8 de la articolul 2.4.1 din Acordul antidumping).

important să se stabilească o dată care să ofere cele mai bune garanții pentru identificarea condițiilor esențiale de vânzare. Dovada se face de la caz la caz de către Comisie sau de către partea în cauză. Contractele-cadru sau simplele declarații de intenție nu îndeplinesc în general aceste criterii [28]. Prin *derogare* de la această regulă generală, „cursul de schimb practicat pentru vânzarea la termen” trebuie utilizat dacă o vânzare de monedă străine pe piețele tranzacțiilor la termen este direct legată de vânzarea la export în cauză. Vom aborda în detaliu această ultimă variantă ulterior în prezentele concluzii.

45. Prin stabilirea unei norme privind momentul adecvat pentru stabilirea cursului de schimb („data vânzării”), Acordul antidumping și regulamentul de bază pornesc în mod firesc de la principiul că nu se poate efectua conversia decât pe baza *cursului de schimb*. Orice altă metodă de conversie este astfel înlăturată în mod expres. În special, valorile abstracte, cum ar fi paritatea puterii de cumpărare a consumatorilor, calculată printre altele de Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (denumită în continuare „OCDE”) și de Organizația Națiunilor Unite (denumită în continuare „ONU”), nu pot fi considerate ca fiind referințe determinante. De asemenea, impactul concret al importurilor la preț de dumping asupra industriei din Uniune este determinat *în funcție de cursul de schimb oficial* care stă la baza operațiunilor comerciale internaționale.

46. Nici acordul antidumping, nici regulamentul de bază nu precizează sursa de unde trebuie să fie obținut cursul de schimb. În practică, se utilizează cursurile de schimb publicate de Banca Centrală Europeană. În cazul în care aceasta nu furnizează niciun curs de schimb pentru o anumită monedă, se aplică în general cursurile de schimb stabilite de Fondul Monetar Internațional. Comisia utilizează *cursurile de schimb medii lunare*, cu excepția cazurilor de depreciere semnificativă, caz în care se poate baza pe cursurile de schimb zilnice. Prin urmare, este nesemnificativ faptul că producătorul-exportator utilizează sau nu, în scopuri interne, cursuri de schimb diferite în sistemele sale contabile, deși, din motive practice, Comisia se bazează adesea pe conversia aplicată în mod obișnuit de întreprindere pentru colectarea și verificarea datelor în cadrul a numeroase proceduri de anchetă [29].

47. Dincolo de normele generale prevăzute la articolul 2.4.1 din Acordul antidumping, care se regăsesc în ordinea juridică a Uniunii la articolul 2 alineatul (10) litera (j) din regulamentul de bază, autoritățile de anchetă dispun de o putere discreționară în ceea ce privește alte aspecte referitoare la conversia monedei străine. De exemplu, aceste autorități efectuează de obicei conversia monedei exporturilor *în moneda națională a țării exportatoare*. Cu toate acestea, ele pot opta și pentru conversia monedei vânzărilor locale în moneda străină utilizată pentru vânzările la export [30]. În general, prețul de export este convertit în moneda națională a țării exportatoare pe baza cursului de schimb mediu din cursul perioadei de anchetă [31].

48. În sfârșit, trebuie subliniat că legiuitorul Uniunii, îndepărtându-se de dispozițiile Acordului antidumping, a integrat normele referitoare la conversiile monetare într-un dispozitiv legal ce conferă operatorilor economici *dreptul de a solicita corectarea valorilor* legate de factori considerați ca având un impact asupra prețurilor și, în consecință, asupra comparabilității acestora din urmă. Acest lucru este deosebit de important, deoarece permite întreprinderilor să participe activ, alături de Comisie, la ajustările și rectificările aduse calculului marjei de dumping.

[28] Bungenberg, M., Reinhold, P., *EU-Außenwirtschafts- und Zollrecht*, München, 2024, AD-GVO 2016, articolul 2 punctul 346.

[29] Bungenberg, M., Reinhold, P., *EU-Außenwirtschafts- und Zollrecht*, München, 2024, AD-GVO 2016, articolul 2, punctul 345.

[30] De Baere, P., du Parc, C., Van Damme, I., *The WTO Anti-Dumping-Agreement – A Detailed Commentary*, Cambridge, 2021, p. 123.

[31] Van Bael & Bellis, *EU Anti-Dumping și Other Trade Defence Instruments*, Alphen aan den Rijn, 2011, p. 123. A se vedea de asemenea Hotărârea din 7 mai 1987, Nachi Fujikoshi/Consiliul (255/84, EU:C:1987:203, punctul 52).

4. Cu privire la importanța acordurilor de acoperire a riscurilor în comerțul internațional

49. Pentru a se proteja împotriva riscurilor financiare legate de fluctuațiile cursului de schimb sau de variația cotațiilor materiilor prime, operatorii economici recurg frecvent la contracte de acoperire a riscurilor sau introduc în convențiile lor clauze de conversie contractuală. Instrumentele de acoperire a cursului de schimb au ca efect blocarea unui curs de schimb aplicabil unei tranzacții viitoare. Un astfel de mecanism permite de exemplu ca, în cazul în care euro se depreciază după ce un exportator și-a stabilit prețurile în euro, acoperirea cursului de schimb să îi garanteze totuși primirea unei sume previzibile în moneda sa națională.

50. Aceste contracte de acoperire a riscurilor constituie acorduri încheiate între părți private, având ca obiect *gestionarea internă a riscurilor* și nu au în principiu niciun efect juridic asupra metodei de calcul al marjei de dumping aplicate de autoritatea de anchetă. În special, aceste contracte nu au nicio incidență asupra politicii Comisiei în materie de cursuri de schimb. Acestea nu pot nici să exonereze de răspunderea pentru taxele antidumping. În acest context, trebuie arătat că, în trecut, Comisia a refuzat în mod sistematic să adopte un alt curs de schimb decât cursul de schimb la vedere oficial, excluzând astfel orice luare în considerare a contractelor la termen sau a operațiunilor de acoperire a riscurilor [32].

51. Motivele care justifică în principiu refuzul de a acorda vreun efect juridic unor astfel de acorduri de acoperire a riscurilor sunt evidente și rezultă deja din considerațiile expuse anterior referitoare la calculul marjei de dumping. În primul rând, trebuie arătat că regulamentul de bază nu menționează deloc astfel de contracte în cadrul normei generale enunțate la articolul 2 alineatul (10) litera (j).

52. În al doilea rând, este necesar să se observe că numai metoda reținută de Comisie, întemeiată pe utilizarea cursurilor de schimb oficiale, este de natură să garanteze gradul de *neutralitate* necesar pentru conversia prețului normal și a prețului de export, întrucât rămâne la adăpost de orice influență din partea terților care ar putea urmări interese financiare proprii [33].

53. În plus, această metodă răspunde pe deplin cerințelor privind *transparența* acțiunii administrative prin faptul că permite părților interesate – întreprinderi și state terțe – să înțeleagă modalitățile în care Comisia își exercită competențele și să verifice conformitatea acestora cu normele sistemului comercial multilateral.

[32] Van Bael & Bellis, *EU Anti-Dumping and Other Trade Defence Instruments*, Alphen aan den Rijn, 2011, p. 123. Astfel cum reiese din considerentul (17) al Regulamentului (CEE) nr. 1696/88 al Comisiei din 14 iunie 1988 de instituire a unei taxe antidumping provizorii la importurile de fibre textile sintetice din poliester, originare din Statele Unite ale Americii, Mexic, România, Taiwan, Turcia și Iugoslavia (JO 1988, L 151, p. 47), „Comisia […] nu a acceptat ajustarea drept contraprestație de schimb («hedging of exchange rates»), întemeindu-se pe faptul că o astfel de ajustare nu era prevăzută în [reglementarea privind protecția împotriva practicilor de dumping]. În orice caz, Comisia a considerat că contraprestația de schimb era o tehnică financiară independentă de tranzacția comercială propriu-zisă. De altfel, o ajustare în acest temei nu este solicitată decât în cazurile în care este favorabilă exportatorului”.

[33] Van Bael & Bellis, *EU Anti-Dumping and Other Trade Defence Instruments*, Alphen aan den Rijn, 2011, p. 123, fac trimitere la Regulamentul (CEE) nr. 738/92 al Consiliului din 23 martie 1992 de instituire a unei taxe antidumping definitive la importurile de fire din bumbac, originare din Brazilia și Turcia (JO 1992, L 82, p. 1). Astfel cum reiese din considerentul (28) al acestui regulament, „[s]tabilirea cursului de schimb al monedei unei țări terțe de către autoritățile competente ține de o decizie care nu poate face obiectul unei aprecieri din partea instituțiilor [Uniunii] în cadrul unei proceduri antidumping. Prin urmare, practica constantă a Comisiei, confirmată de jurisprudența Curții de Justiție, a fost aceea de a utiliza cursul de schimb oficial aplicat în tranzacțiile comerciale internaționale. Ajustarea acestui curs de schimb în scopul stabilirii dumpingului ar fi inoportună și contrară *principiului neutralității* respectate pentru aspectele monetare în dosarele antidumping.” (sublinierea noastră).

54. Pe de altă parte, din cauza *constanței* sale, precum și a faptului că Comisia susține în mod regulat în deciziile sale – în speță, în considerentul (98) al regulamentului în litigiu [34] – menținerea acestei practici, ea permite instanțelor Uniunii să exercite un control jurisdicțional efectiv.

55. În schimb, în cazul în care Comisia ar trebui să considere singurele acorduri încheiate între părți private drept criteriu determinant pentru operațiunea de conversie monetară în cadrul calculului marjei de dumping, ar exista un risc serios ca practica sa administrativă să evolueze spre o abordare cazuistică, marcată de o imprevizibilitate incompatibilă cu cerințele *securității juridice*.

56. O astfel de evoluție ar aduce atingere stabilității relațiilor comerciale ale Uniunii cu țările terțe. Aceasta ar fi de natură și să afecteze *credibilitatea* instituțională a Comisiei, lăsând în mod greșit să se înțeleagă că metoda de conversie aplicabilă ar putea fi supusă arbitrarului sau influenței unor interese private.

57. De asemenea, nu se poate exclude ca statele terțe să fie încurajate, prin stabilirea contractuală a unor cursuri de schimb abstracte sau autonome de către operatori privați, să dorească să exercite o influență nejustificată asupra practicii administrative a Comisiei [35], ceea ce ar fi de natură să compromită *suveranitatea* Uniunii în materie de politică comercială comună. Pentru a preveni astfel de riscuri, trebuie menținută practica constantă a Comisiei, care a fost de altfel validată în mod expres de jurisprudența Curții [36].

58. În pofida celor de mai sus, contractele de acoperire a riscurilor trebuie totuși luate în considerare în temeiul excepției prevăzute la articolul 2 alineatul (10) litera (j) din regulamentul de bază privind operațiunile la termen. Astfel cum reiese din această dispoziție, „cursul de schimb practicat pentru vânzarea la termen” este utilizat cu condiția ca vânzarea de monedă străină în cadrul unor operațiuni la termen să fie legată direct de operațiunea de export. Cu alte cuvinte, contractul de acoperire a riscurilor trebuie să prezinte o legătură directă cu prețul efectiv facturat la momentul vânzării la export care face obiectul anchetei.

59. În interesul preciziei terminologice, trebuie reamintit faptul că prin „acoperire” se înțelege un instrument financiar destinat să reducă sau să neutralizeze riscul financiar la care este expusă o întreprindere. În această privință, contractul la termen de vânzare de monedă străină operează ca un angajament ferm, asumat la data încheierii sale, de a ceda o sumă determinată de monedă străină la un curs de schimb stabilit dinainte și la o dată scadentă convenită, permițând astfel securizarea rezultatului operațiunii de schimb valutar independent de fluctuațiile ulterioare ale pieței.

[34] Considerentul (98) al regulamentului în litigiu prevede: „Comisia a observat că articolul 2 alineatul (10) litera (j) din regulamentul de bază este aplicabil în situațiile în care este necesară o conversie valutară în scopul comparării valorii normale cu prețul de export. *Este o practică consacrată să se efectueze o astfel de comparație în moneda țării în cauză*. Prin urmare, în cazul de față, Comisia a utilizat lira turcească ca monedă de comparație.” (sublinierea noastră).

[35] A se vedea Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2025/670 al Comisiei din 4 aprilie 2025 de instituire a unei taxe antidumping provizorii la importurile de anumite produse plate laminate la cald din fier, din oțel nealiat sau din alte oțeluri aliate, originare din Egipt, Japonia și Vietnam (JO 2025, L 670, p. 1), din ale cărui considerente (19) și (20) reiese că autoritățile egiptene și producătorul-exportator au încercat să convingă Comisia să utilizeze cursul pieței paralele (în locul cursului de schimb oficial) pentru a calcula valoarea normală și marja de dumping. Comisia s-a opus inițial acestei cereri invocând practica sa constantă de a utiliza cursurile de schimb oficiale atunci când se susține că se aplică cursuri de schimb paralele.

[36] A se vedea Hotărârea din 7 mai 1987, Nachi Fujikoshi/Consiliul (255/84, EU:C:1987:203, punctele 51-54).

60. În plus, instrumentul de acoperire a riscurilor nu trebuie să fie de natură generală sau speculativă, ci să fie legat de anumite tranzacții sau vânzări care au loc în cursul perioadei de anchetă. Revine exportatorului sarcina de a demonstra în mod activ și documentat că prețul de export este influențat de contractul de acoperire a riscurilor în așa fel încât o ajustare se dovedește justificată. În cazul în care aceste condiții nu sunt îndeplinite, se aplică regula generală, luând ca bază cursul de schimb oficial în vigoare la data vânzării.

61. Acesta sunt considerațiile în lumina cărora trebuie să se examineze, în continuarea analizei, al patrulea motiv invocat în cauza C-498/24 P, precum și al șaselea motiv invocat în cauza C-499/24 P. Aceste motive, care se întemeiază în esență pe argumente identice, trebuie examinate împreună în prezenta analiză. Cu toate acestea, este necesar mai întâi să se amintească motivele hotărârilor atacate, precum și argumentele pe care părțile le-au invocat în recurs împotriva lor.

B. Examinarea motivelor de recurs

1. Motivarea reținută de Tribunal în hotărârile atacate

62. După cum s-a arătat anterior [37], Tribunalul a respins, în hotărârile atacate, acțiunile în anulare introduse de recurente întemeiate printre altele pe încălcarea articolului 2 alineatul (10) litera (j) din regulamentul de bază [38].

63. Tribunalul a amintit în special că contractele de acoperire a riscurilor invocate de recurente în susținerea cererii lor de ajustare în temeiul dispoziției sus-menționate priveau vânzările la export exprimate în euro și că în toate aceste contracte riscul de conversie era acoperit împotriva dolarului american. Cu toate acestea, întrucât Comisia trebuia să asigure o comparație echitabilă între valoarea normală exprimată în lire turcești și prețul de export, aceasta a convertit direct în lire turcești toate tranzacțiile de export exprimate în euro, nefiind necesară o conversie intermediară în dolari americani pentru a asigura o comparație echitabilă [39].

64. Tribunalul a remarcat de asemenea că rata de conversie dintre euro și dolarul american convenită în contractele de acoperire a riscurilor invocate de recurente pentru a solicita o ajustare în temeiul articolului 2 alineatul (10) litera (j) din regulamentul de bază era indicată pentru acoperirea în dolari americani, dar că nu avea nicio legătură cu conversia pe care Comisia trebuia să o efectueze pentru a asigura o comparație echitabilă între valoarea normală și prețul la export [40]. Prin urmare, contractele de acoperire menționate de recurente erau irelevante în scopul acestei conversii, astfel cum se indică în considerentul (98) din regulamentul în litigiu.

65. Argumentul invocat de recurente în primă instanță potrivit căruia Comisia trebuia să utilizeze rata de conversie convenită în contractele de acoperirea riscurilor a fost deci respins ca nefondat [41]. Prin urmare, având în vedere lipsa de relevanță a contractelor de acoperire invocate de recurente

[37] A se vedea punctele 17 și 26 din prezentele concluzii.

[38] A se vedea punctele 81-87 din hotărârea atacată pronunțată în cauza C-499/24 P și punctele 195-208 din hotărârea atacată pronunțată în cauza C-498/24 P.

[39] A se vedea punctul 82 din hotărârea atacată pronunțată în cauza C-499/24 P și punctul 196 din hotărârea atacată pronunțată în cauza C-498/24 P.

[40] A se vedea punctul 85 din hotărârea atacată pronunțată în cauza C-499/24 P și punctul 199 din hotărârea atacată pronunțată în cauza C-498/24 P.

[41] Punctul 86 din hotărârea atacată pronunțată în cauza C-499/24 P și punctul 200 din hotărârea atacată pronunțată în cauza C-498/24 P.

în sprijinul cererii lor de ajustare în temeiul articolului 2 alineatul (10) litera (j) din regulamentul de bază, Tribunalul a respins și celelalte pretenții ale recurentelor privind o pretinsă încălcare a principiului bunei administrări, invocată pe baza unei pretinse încălcări a articolului 2 alineatul (10) litera (j) din regulamentul de bază [42].

2. Observațiile părților

a) Argumentele recurentelor

66. Recurentele susțin că, întrucât articolul 2 alineatul (10) litera (j) din regulamentul de bază ar pune accentul mai degrabă pe data vânzării decât pe monedă și pe cursul de schimb, astfel cum a constatat Tribunalul în hotărârile atacate [43], acesta ar trebui să fie elementul relevant care trebuie luat în considerare de Comisie, cursurile de schimb fiind „interconectate” reciproc. În opinia recurentelor, aceasta ar însemna că moneda relevantă pentru prețul de export ar trebui convertită prin utilizarea unei conversii în dolari americani. O astfel de abordare ar fi confirmată de una dintre hotărârile atacate [44].

67. Recurentele adaugă că, dacă ar fi nevoie să se rețină interpretarea Tribunalului potrivit căreia operațiunile de acoperire a riscurilor pot fi luate în considerare numai atunci când operațiunea privește moneda străină a facturii și moneda străină de conversie utilizată de Comisie, ar fi prea ușor să se eludeze obligația enunțată în prima teză a articolului 2 alineatul (10) litera (j) din regulamentul de bază. Acestea contestă în plus concluziile suplimentare ale Tribunalului din hotărârile atacate [45].

b) Argumentele Comisiei

68. Comisia observă că recurentele contestă numai argumentul dezvoltat în hotărârile atacate referitor la diferența conceptuală dintre rata de conversie dintre euro și dolarul american convenită în contractele de acoperire a riscurilor și cea aplicată de Comisie pentru a compara valoarea normală și prețul de export [46]. Acestea nu contestă raționamentul conform căruia contractele aveau ca obiect acoperirea riscului de conversie în dolarul american, ceea ce face ca trimiterea lor la dolarul american să fie irelevantă pentru conversia efectuată de Comisie. În consecință, Comisia consideră că motivul de recurs este inoperant.

69. Comisia amintește că, potrivit articolului 2 alineatul (10) din regulamentul de bază, dispune de o largă putere de apreciere pentru a efectua conversii monetare în vederea comparării unor valori economice complexe. Recurentele trebuiau să demonstreze că conversia în moneda țării exportatoare constituia o eroare vădită, ceea ce nu au reușit, limitându-se să invoce o încălcare a dispozițiilor acestui regulament. Hotărârile atacate confirmă faptul că argumentele lor erau insuficiente pentru a contesta metoda de conversie utilizată.

[42] A se vedea punctele 88-93 din hotărârea atacată pronunțată în cauza C-499/24 P și punctele 201-208 din hotărârea atacată pronunțată în cauza C-498/24 P.

[43] Recurentele se referă la punctul 84 din hotărârea atacată pronunțată în cauza C-499/24 P și, respectiv, la punctul 198 din hotărârea atacată pronunțată în cauza C-498/24 P.

[44] Recurentele se referă la punctele 20-24 din hotărârea atacată pronunțată în cauza C-499/24 P.

[45] Recurentele se referă la punctele 91-94 din hotărârea atacată pronunțată în cauza C-499/24 P și, respectiv, la punctele 204-208 din hotărârea atacată pronunțată în cauza C-498/24 P.

[46] Comisia face trimitere la punctul 82 din hotărârea atacată pronunțată în cauza C-499/24 P și la punctul 199 din hotărârea atacată pronunțată în cauza C-498/24 P.

70. Comisia reamintește că această comparație necesită o conversie monetară pentru a asigura echitatea între valoarea normală și prețul de export. Este o practică consacrată să se facă comparația în moneda țării exportatoare – în speță, în lira turcească. Referirea la dolarul american în contractele de acoperire a riscurilor viza doar să se acopere un risc de conversie și, prin urmare, nu era relevantă pentru a asigura o comparație echitabilă, cu atât mai mult cu cât prețul de export era exprimat în euro. Argumentele recurentelor privind „data vânzării” și „interconectarea ratelor de schimb” nu modifică această analiză, iar jurisprudența citată confirmă în realitate metoda de conversie adoptată de Comisie.

3. Luarea de poziție

a) Considerații generale

71. Cu titlu introductiv, trebuie să se amintească faptul că din articolul 256 alineatul (1) al doilea paragraf TFUE și din articolul 58 primul paragraf din Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene rezultă că recursul se limitează la chestiuni de drept. Prin urmare, numai Tribunalul are competența să constate și să aprecieze faptele pertinente, precum și elementele de probă care îi sunt prezentate. Aprecierea acestor fapte și elemente de probă nu constituie, așadar, cu excepția cazului denaturării acestora, o chestiune de drept supusă în sine controlului Curții în cadrul unui recurs [47].

72. În plus, reiese din jurisprudența Curții că, dacă un recurent contestă interpretarea sau aplicarea dreptului Uniunii de către Tribunal, aspectele de drept analizate în primă instanță pot fi rediscutate în cadrul recursului. Într-adevăr, dacă un recurent nu ar putea să se bazeze astfel în recurs pe motive și pe argumente utilizate deja în fața Tribunalului, procedura respectivă ar fi lipsită de o parte din sensul său [48].

73. Aceste observații generale se impun în măsura în care recurentele reproșează atât Comisiei, cât și Tribunalului că au săvârșit în esență aceleași erori în interpretarea și în aplicarea articolului 2 alineatul (10) litera (j) din regulamentul de bază. Erorile de drept ar consta, pe de o parte, în refuzul Comisiei de a da curs cererilor de rectificare formulate de recurente în temeiul acestei dispoziții și, pe de altă parte, în faptul că Tribunalul a aprobat această poziție. Mai precis, recurentele reproșează Comisiei și Tribunalului că nu au recunoscut niciun efect juridic contractelor de acoperire a riscurilor pe care ele le-au încheiat în scopul conversiei monetare. Potrivit recurentelor, această conversie ar fi trebuit să se efectueze prin intermediul dolarului american, iar nu direct din euro în lira turcească.

b) Aprecierea motivării hotărârilor atacate

74. Trebuie să se constate mai întâi că niciuna dintre părțile la procedură nu contestă aplicabilitatea articolului 2 alineatul (10) litera (j) din regulamentul de bază în situația de fapt din speță. Operațiunile în cauză priveau schimbul de mărfuri facturate în diferite monede – și anume în euro și în dolari americani – produse în Turcia și destinate exportului către Uniunea Europeană. În acest context, Comisia era obligată să efectueze o conversie monetară potrivit

[47] A se vedea Hotărârea din 24 martie 2011, Ferrero/OAPI (C-552/09 P, EU:C:2011:177, punctul 73).

[48] A se vedea Hotărârea din 19 iulie 2012, Consiliul/Zhejiang Xinan Chemical Industrial Group (C-337/09 P, EU:C:2012:471, punctul 61).

acestei dispoziții în cadrul comparării prețurilor. Litigiul dintre Comisie și recurente, care face obiectul procedurilor în primă instanță, se limitează exclusiv la problema *modalităților acestei conversii*.

75. Dacă recurentele înțeleg să susțină că *data vânzării constituie criteriul determinant pentru stabilirea ratei de conversie aplicabile*, o astfel de afirmație nu poate fi contestată. Având în vedere fluctuațiile inerente piețelor valutare, se impune identificarea unui anumit moment ca punct de referință pentru conversie. Odată cu reținerea datei vânzării, în cadrul sistemului multilateral al comerțului internațional a fost adoptată o decizie obligatorie din punct de vedere juridic, putând fi utilizate diverse elemente obiective pentru a stabili care este această dată, și anume data facturării, data contractului, a comenzii sau a confirmării comenzii. Am atras atenția asupra acestui aspect în observațiile noastre preliminare [49]. Cu toate acestea, niciun element din hotărârile atacate nu permite să se considere că Tribunalul ar fi adoptat o poziție contrară. Prin urmare, nu se poate reține că a fost săvârșită o eroare de drept.

76. În schimb, deși recurentele susțin că, în lipsa unor norme precise din dreptul Uniunii referitoare la *moneda aplicabilă conversiei*, ar reveni exclusiv partenerilor comerciali sarcina de a stabili această monedă în contractele lor de acoperire a riscurilor, o astfel de interpretare trebuie înlăturată. Ea ignoră faptul că, pe de o parte, mărfurile în cauză au fost exportate în Uniunea Europeană, astfel încât euro constituie moneda de referință aplicabilă, și că, pe de altă parte, articolul 2 alineatul (10) litera (j) din regulamentul de bază conferă Comisiei *o putere de apreciere* în lipsa unei dispoziții contrare. Este cert că Comisia își întemeiază calculele pe cursul de schimb al monedei țării exportatoare – în speță, al lirei turcești [50]. Această alegere a conversiei monetare în moneda țării în cauză nu este nici aleatorie, nici arbitrară. Comisia nu a efectuat o conversie monetară care să nu aibă nicio legătură cu operațiunile de export în cauză, iar recurentele nu sugerează de altfel contrariul [51].

77. În speță, contractele de acoperire a riscurilor încheiate de recurente aveau ca unic obiectiv neutralizarea potențialelor riscuri de schimb valutar legate de conversia dintre euro și dolarul american. Comisia a efectuat însă o conversie directă a monedei euro în lira turcească, fără a trece printr-o conversie intermediară în dolarul american. Prin urmare, Tribunalul a considerat în mod întemeiat că nu exista nici vreun temei juridic, nici vreun element de fapt care să justifice luarea în considerare a altor monede decât euro și lira turcească și nici vreo recurgere la o conversie intermediară în dolarul american. Întrucât toate prețurile de export supuse conversiei erau exprimate în euro [52], astfel cum reiese din considerentul (98) al regulamentului în litigiu, fără nicio referire aparentă la dolarul american și ținând seama de destinația mărfurilor, nu se impunea o conversie intermediară în dolarul american în temeiul articolului 2 alineatul (10) litera (j) din regulamentul de bază.

78. Această concluzie nu este infirmată de argumentul recurentelor potrivit căruia Comisia ar fi recurs mai degrabă la o conversie intermediară în euro decât să convertească în mod direct dolarul american în lire turcești. Astfel cum amintește Tribunalul la punctele 20-24 din hotărârea atacată pronunțată în cauza C-499/24 P, recurentele facturaseră anumite vânzări interne și își

[49] A se vedea punctul 44 din prezentele concluzii.

[50] A se vedea punctul 47 din prezentele concluzii.

[51] Presupunând că recurentele înțeleg să susțină că Comisia ar putea, în mod discreționar, să convertească tranzacțiile în euro în orice altă monedă străină, de exemplu în coroane daneze, pentru a nu trebui să țină seama de operațiunile de acoperire a riscurilor dintre euro și lira turcească, acestea nu invocă și nici nu dovedesc în vreun fel că alegerea unei conversii în moneda țării exportatoare ar fi fost făcută cu scopul de a nu lua în considerare contractele lor de acoperire a riscurilor.

[52] A se vedea punctul 85 din hotărârea atacată pronunțată în cauza C-499/24 P și punctul 196 din hotărârea atacată pronunțată în cauza C-498/24 P.

declaraseră costurile de producție în dolarul american. În acest cadru, Comisia a ales să efectueze o conversie prin intermediul monedei euro pentru a asigura o comparație echitabilă. Deși această metodă poate părea discutabilă – întrucât ne putem îndoi de necesitatea sau de valoarea adăugată a unei astfel de conversii intermediare în raport cu „interconectarea” cursurilor de schimb valutar [53] –, această divergență rămâne fără efecte asupra analizei. Astfel, nicio obligație legală nu impune să se țină seama de tranzacțiile în monedă străină pe piețele tranzacțiilor la termen într-o altă monedă decât cea reținută de Comisie pentru comparație.

79. Contractele de acoperire a riscurilor încheiate de recurente nu erau relevante pentru conversia monetară în litigiu. Prin urmare, nu exista niciun motiv obiectiv pentru ca acestea să fie luate în considerare la efectuarea calculului. Prin urmare, Tribunalul a concluzionat în mod întemeiat în hotărârile atacate că conversia prevăzută în contractele de acoperire a riscurilor dintre euro și dolarul american nu avea incidență asupra conversiei efectuate de Comisie și putea fi înlăturată.

80. Din punctul de vedere al Tribunalului, această constatare era suficientă pentru a respinge motivul invocat de recurente. În opinia noastră, aceasta nu constituie o eroare de drept. Astfel cum a arătat în mod corect Tribunalul, Comisia nu era obligată să ia în considerare cursul de schimb stabilit în contractele de acoperire a riscurilor, ci putea – astfel cum se precizează în mod expres în considerentul (98) al regulamentului în litigiu – să urmeze practica sa administrativă consacrată și să utilizeze, pentru comparația dintre valoarea normală și prețul de export, moneda țării exportatoare, și anume lira turcească.

c) Observații suplimentare

81. Deși motivarea hotărârilor atacate este deja suficient de precisă și de detaliată pentru a respinge motivul comun al recursurilor, dorim să facem câteva observații suplimentare pentru a clarifica și mai mult contextul juridic și pentru a permite Curții să sesizeze mai bine punctele centrale ale cauzelor în discuție.

82. În primul rând, din dosar nu reiese că o conversie în dolarul american ar fi modificat în mod substanțial rezultatul calculului, cu atât mai mult cu cât recurentele nu au prezentat nicio dovadă privind existența vreunui prejudiciu. Acestea s-au limitat – astfel cum se precizează în considerentul (99) al regulamentului în litigiu – să afirme că conversia afecta comparabilitatea prețurilor și au dat un exemplu teoretic susținând că trebuia utilizat cursul de schimb convenit în contractele de acoperire a riscurilor. Astfel cum se arată în considerentul (100) al regulamentului în litigiu, acest exemplu teoretic nu constituie o dovadă, întrucât nu reflectă nici operațiunile reale ale recurentelor, nici calculul marjei de dumping. Întrucât recurentele nu au prezentat niciun argument convingător pentru a contesta această concluzie, trebuie însușită analiza Comisiei.

83. În plus, argumentul recurentelor referitor la o „interconectare” a monedelor nu demonstrează în niciun caz un efect defavorabil al conversiei în lira turcească; dimpotrivă, el tinde să respingă această ipoteză. În cazul în care ar exista o astfel de interconexiune, ar trebui să se concluzioneze că din conversie nu rezultă niciun dezavantaj. Prin urmare, Comisia a susținut în mod întemeiat că recurentele nu demonstraseră că o eroare vădită în exercitarea puterii sale de apreciere ar fi condus la o comparație injustă între valoarea normală și prețul de export.

[53] A se vedea punctele 70 și 83 din prezentele concluzii.

84. În al doilea rând, prin constatarea faptului că Comisia nu era ținută să ia în considerare contractele de acoperire a riscurilor, Tribunalul a subliniat în definitiv că Comisia nu era obligată să se îndepărteze de practica sa administrativă consacrată pentru a determina marja de dumping. Trebuie să subscriem la acest aspect de drept. Astfel cum s-a arătat în prezentele concluzii, menținerea acestei practici administrative se justifică în domeniul relațiilor comerciale internaționale, întrucât garantează neutralitatea, obiectivitatea, stabilitatea, independența și transparența acțiunii administrative [54].

85. Aceste obiective de interes general prevalează asupra intereselor private ale operatorilor economici. Contractele de acoperire a riscurilor sunt acorduri de drept privat care vizează numai gestionarea internă a riscului și nu pot, în principiu, să afecteze din punct de vedere juridic metoda utilizată de autoritatea care efectuează ancheta pentru calcularea marjei de dumping. Prin urmare, Comisia nu era obligată să își adapteze calculele la monedele sau la cursurile de schimb alese de părți.

86. Trebuie reamintit că, potrivit unei jurisprudențe constante, instituțiile Uniunii dispun de o marjă largă de apreciere în cadrul politicii comerciale comune, în special în ceea ce privește măsurile de protecție comercială, având în vedere complexitatea tehnică și economică a analizelor subiacente [55]. Luarea în considerare a monedelor sau a cursurilor de schimb alese exclusiv pentru a proteja interese financiare private ar pune la îndoială această marjă de apreciere.

87. În al treilea rând, contractele de acoperire a riscurilor nu ar fi trebuit luate în considerare decât dacă operațiunile respectau condițiile prevăzute la articolul 2 alineatul (10) litera (j) din regulamentul de bază, care prevede o excepție pentru operațiunile la termen direct legate de export. Este necesar să se reamintească faptul că aceste excepții sunt de strictă interpretare [56]. În speță, Comisia și-a exprimat dubiile cu privire la respectarea acestor condiții. În lipsa unor probe convingătoare, ar trebui să se considere că ele nu erau îndeplinite.

88. În acest sens, Comisia a constatat că vânzările în dolarul american pe piețele externe nu erau „legate direct” de vânzările la export, astfel cum prevede articolul 2 alineatul (10) litera (j) din regulamentul de bază. Considerentul (101) al regulamentului în litigiu precizează în plus că anumite operațiuni de acoperire a riscurilor puteau fi ajustate după vânzare pentru a ține seama de evoluția perspectivelor financiare și pentru a maximiza rentabilitatea întreprinderilor, ceea ce recurentele au contestat la Tribunal în primă instanță. Tribunalul nu a examinat însă aceste argumente, apreciind că motivele invocate de Comisie în considerentul (98) al regulamentului în litigiu erau suficiente pentru a justifica respingerea cererii de ajustare în temeiul articolului 2 alineatul (10) litera (j) din regulamentul de bază. În schimb, în cazul în care Curtea ar considera că această motivare nu era suficientă pentru a înlătura motivul întemeiat pe încălcarea acestei dispoziții și ar decide să trimită cauza spre rejudecare Tribunalului, sarcina de a examina caracterul eventual speculativ al acestor operațiuni ar reveni Tribunalului.

89. În concluzie, trebuie reamintit că, potrivit unei jurisprudențe constante, controlul exercitat de instanțele Uniunii asupra aprecierilor de natură economică efectuate de Comisie, inclusiv în domeniul dreptului antidumping, se limitează la verificarea respectării normelor de procedură, a

[54] A se vedea punctul 51 și urm. din prezentele concluzii.

[55] A se vedea Hotărârea din 7 aprilie 2016, ArcelorMittal Tubular Products Ostrava ș.a./Hubei Xinyegang Steel (C-186/14 P și C-193/14 P, EU:C:2016:209, punctul 34).

[56] A se vedea Hotărârea din 29 septembrie 2011, Comisia/Irlanda (C-82/10, EU:C:2011:621, punctul 44), Hotărârea din 19 septembrie 2013, Dashiqiao Sanqiang Refractory Materials/Consiliul (C-15/12 P, EU:C:2013:572, punctul 17), și Hotărârea din 10 februarie 2021, RFA International/Comisia, C-56/19 P, EU:C:2021:102, punctul 54).

exactității materiale a faptelor invocate, a absenței unei erori vădite de apreciere, precum și a absenței unui abuz de putere [57]. Or, nu ni se pare că raționamentul urmat de Tribunal poate fi considerat, chiar și în contextul unui control jurisdicțional deosebit de exigent, ca fiind viciat de o eroare de drept.

90. Pe baza elementelor prezentate în analiza noastră, este necesar, în opinia noastră, să se respingă ca nefondate al patrulea motiv invocat în cauza C-498/24 P, precum și al șaselea motiv invocat în cauza C-499/24 P.

V. Concluzie

91. Având în vedere toate considerațiile care precedă, propunem Curții să respingă al patrulea motiv de recurs în cauza C-498/24 P (Çolakoğlu Metalurji și Çolakoğlu Dış Ticaret/Comisia), precum și al șaselea motiv de recurs în cauza C-499/24 P (Ereğli Demir ve Çelik Fabrikaları ș.a/Comisia).

[57] A se vedea Hotărârea din 29 februarie 2024, Methanol Holdings (Trinidad)/Comisia (C-688/22 P, EU:C:2024:180, punctul 34).